

REPUBLIKA

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, LITERACKI I HANDLOWY.

ROK I. | ŁÓDŹ, PONIEDZIAŁEK 22 STYCZNIA 1923 r. | NUMER POJEDYŃCZY MK. 200. | № 16.

REDAKCJA i ADMINISTRACJA, PIOTRKOWSKA 49.
TELEFON 22-14.

WYDANIE
PORANNE

GODZINY PRZYJĘĆ REDAKCJI 6—7 POPOŁUDNIU.
RĘKOPISÓW NIEZAMÓWIONYCH NIE ZWRACA SIĘ.

Polityczne wiadomości i komentarze.

ANGLJA O POKOJOWYCH ZAMIARACH POLSKI.

Nasz korespondent londyński (ES.) telegrafuje pod datą wczorajszą: W tułejszych kołach dyplomatycznych uczyniły bardzo dobre wrażenie zapewnienia polskie o tendencjach pokojowych. Pisma cytują ustępy z expose gen. Sikorskiego, w których jest mowa o tym, że Polska nie chce wchodzić do żadnej awantury militarnej. „Manchester Guardian” pisze: „Odpowiedzią Polski na umyślnie puszczoną pogłoską o koncentrowaniu wojsk sowieckich na pograniczu i na namowy Francji, by zajęła zbrojnie Górny Śląsk (?) jest wysoce taktowne i pokojowe zachowanie się polskich czynników urzędowych. „Star” uważa, że i tym razem, jak tylekroć już poprzednio, propaganda antypolska starała się przekonać opinię światową o stałym pogotowiu wojennym Polski, ale stała odpowiedzialnością rządu jest zaparcie się wszelkiego imperializmu.

APESZTOWANIE DEP. CACHIN.

(PAT) — PARYŻ, 21 stycznia — Komunistyczny deputowany Cachin po krótkim przesłuchaniu przez policję, został aresztowany.

CO WOŻA OKRETY SOWIECKIE.

(AW) — KOPENHAGA, 21 stycznia Niedawno utknął na mieliźnie w cieśninie koło wysypki Saltholm parowiec sowiecki „Matygin”, w drodze ze Sztokholmu do Archangielska. Pisma duńskie podają obecnie, że okret miał ładunku 100.000 karabinów, nadto i karabiny maszynowe. Utknął on na pełnym morzu w pobliżu wybrzeża niemieckiego w dniu 26 grudnia 1922 r.

MORATORIUM DLA NIEMIEC.

(PAT) — PARYŻ, 21 stycznia Jak się dowiaduje „Echo de Paris”, projekt w sprawie odszkodowań, nad którym będą obradowali Poincaré i Bonar Law przewiduje udzielenie Niemcom moratorium na okres dwóch lat, w którym to czasie rząd niemiecki miałby zaciągnąć pożyczkę wewnętrzną w wysokości 3 miliardów marek złotych. Przeważa na cześć tej pożyczki miałaby być pokryta z funduszy wielkiego przemysłu.

Dwa i pół miliona uzyskanych z tej pożyczki miałoby być przeznaczonych na wypłatę odszkodowań, pół miliona na przeprowadzenie stabilizacji marki niemieckiej. Państwa sprzymierzone zatrzymałyby zastawy aż do czasu uzyskania pewności, że otrzymają należne spłaty.

ZAMÓWIENIA NIEMIECKIE NA WEGIEL.

(PAT) — LONDYN, 21 stycznia — Jak donoszą „People”, trzech wyścigowców Stinnesa poczyniło w Anglii zamówienia na węgiel na sumę dwóch milionów funtów szterlingów.

ZATRZYMANIE WŁOCHÓW.

(PAT) — BERLIN, 21 stycznia — Z Monachium donoszą, że przybyło tu na dworzec główny 75 robotników włoskich, udających się do zagłębia Ruhry. Włochów zatrzymano i nie pozwolono im iść w dalszą drogę.

KONGRES PARTII KOMUNISTYCZNEJ.

(PAT) — MOSKWA, 21 stycznia — Dnia 30 marca br. zostanie otwarty pierwszy kongres zwyczajny rosyjskiej partii komunistycznej. Porządek dzienny kongresu obejmuje poza kwestiami politycznymi, kwestie organizacji przemysłu państwowego i polityki podatkowej. Zainteresowanie kongresem wzrasta, dzięki tej okoliczności, że data kongresu zbliża się z 25 rocznicą powstania rosyjskiej partii socjalno-demokratycznej.

Represje w zagłębiu Ruhr. Akcja międzynarodowa przeciw okupacji.

Tel. wł. LONDYN, 22 stycznia
W związku z informacjami, nadchodzącymi z zagłębia Ruhr, ten prasy dzisiejszej w stosunku do Francji jest silnie zaostrzony. „Daily Mail” pisze, że mimo zaprzeczeń francuskich cała okupacja ma charakter militarny i domaga się od rządu interwencji. „Swym samodzielnym wystąpieniem pisze „Daily Mail” Francja naraża Wielką Brytanię na niepowetowane straty, bowiem nie będziemy mogli od zrujnowanych Niemiec otrzymać żadnych odszkodowań, które przecież należałoby nam równie dobrze, jak i Francji”. Lloyd George w swym słódmym artykule w „Daily Telegraph” pisze, iż Francja wydaje kolosalne sumy na okupację i przysusza, że nie chodzi jej tyle o odszkodowania, które nikogo nie zubożą, a wszystkich zrujnują, wiele o uboczne cele natury czysto politycznej. Lloyd George sądzi, że chodzi tu o spowodowanie rozbitcia Niemiec na państwa związkowe. „Manchester Guardian”

pod tytułem „Zły przykład dla Europy” wywodzi w artykule wstępnym: „Najgorszym skutkiem akcji francuskiej jest zły przykład, który Francja daje Europie, że można dziś siłą zabrać wszystko czego się zapragnie”.

Według wiadomości „Financial News” poszczególne banki angielskie udzieliły Niemcom znacznych kredytów na zakup węgla, w związku z nadchodzącymi z Ameryki wiadomościami że Wall-Street skłonne jest dopomóc Niemcom do ratunku od kompletnej ruiny.

(PAT) — LONDYN, 22 stycznia — Rząd angielski z niepokojem śledzi rozwój wypadków w okręgu Ruhry zachowując jednak nadal stanowisko życzliwej wierności w stosunku do akcji francuskiej na tym obszarze. Prasa natomiast angielska w dalszym ciągu czyni poważne zastrzeżenia co do możliwości osiągnięcia dodatnich rezultatów za pomocą omawianej akcji.

LIGA NARODÓW.

(PAT) — LONDYN, 21 stycznia — „Daily Telegraph” donosi, że otwarcie sesji Rady Ligi Narodów ma się odbyć w Genewie dnia 31 bm. i że podczas tej sesji mają być omawiane sprawy dotyczące obecnego stosunku francusko-niemieckiego. W Paryżu zaprzeczają tej wiadomości.

(PAT) — LONDYN, 21 stycznia — Jak się dowiaduje „Westminster Gazette”, Branting zamierza podczas najbliższej sesji rady Ligi Narodów wystąpić z projektem oddania kwestii zagłębia Ruhry pod arbitraż Ligi Narodów.

SFERY ROBOTNICZE.

(PAT) — LONDYN, 21 stycznia — Jak się dowiaduje „Morning Post”, komitet wykonawczy III-ej międzynarodówki wrócił się do międzynarodówki amsterdamskiej i wiedeńskiej z propozycją wspólnego ogłoszenia strajku pretestacyjnego na dzień 31 bm., a znak protestu przeciwko okupacji zagłębia Ruhry. Odezwę podpisali: Klara Zetkin, Radek i komunistyczny poseł angielski Newbold.

(PAT) — PRAGA, 21 stycznia — Rada centralna czesko-słowackich syndykatów robotniczych postanowiła wydać manifest do robotników wszystkich krajów, zalecający aby Liga Narodów zajęła się zbadaniem zdolności płatniczej Niemiec oraz zapraszający międzynarodowe związki zawodowe do rozpoczęcia wspólnej akcji w kierunku uzyskania pokojowego rozwiązania kwestii odszkodowań, tak aby nie dopuścić do zbrojnego konfliktu.

OPOR NIEMIECKI.

PAT. — PARYŻ, 21 stycznia. — Agencja Havasa donosi z Duesseldorfu: Generał dowódca francuski zakomunikował urzędnikom tutejszego oddziału banku Rzeszy, że czyni ich osobiście odpowiedzialnymi za zaskwestrowanie podatków węgłowych oraz za zaskwestrowane dochody celne. Wszystkie papiery i księgi, znajdujące się w miejscowym oddziale banku Rzeszy oraz wszystkie dokumenty pozostają pod ich osobistą odpowiedzialnością. Wszyscy funkcyj-

narzuszę oddziałów banku Rzeszy, znajdujących się na terytorjum okupowanem wezwani zostali do podjęcia pracy. Gdy rozkaz ten będzie wykonany, strażę wojskową zostaną z banku wycofane.

A. W. — PARYŻ, 21 stycznia. — „Echo de Paris” podaje, że francuski delegat międzykoalicyjnej komisji nadreńskiej zarządził imieniem komisji rozkaz wywozu dewiz zagranicznych, znajdujących się na terytorjum okupowanem

GDZIE JEST

THYSSEN?
z 65.000 robotników porzuci pracę. A. W. — PARYŻ, 21 stycznia. — Berliński korespondent „United Press” donosi, że Thyssen jeden z najpotężniejszych przemysłowców niemieckich w zagłębiu Ruhry, prowadzi z przemysłowcami angielskimi i amerykańskimi rokowania w sprawie sprzedaży akcji swych kopalni, celem uniemożliwienia sekwestru węgla przez Francję.

PAT. — WIEDEŃ, 21 stycznia. — „Neue Freie Presse” donosi z Aten: Aresztowanych niemieckich właścicieli kopalni, a między nimi i Thyssena, odstawiono pod wojskową straż francuską do więzienia w Moguncji.

PAT. — ESSEN, 21 stycznia. — Naczelna rada załogi zakładów Thyssena zażądała natychmiastowego uwolnienia Thyssena, grożąc, że w przeciwnym razie

PROTEST URZĘDOWY.

przeciw zastrzeleniu kilku osób w zagłębiu Ruhry. W nocy tej rząd niemiecki zaznacza, iż będzie żądał odszkodowania na rzecz pozostałych wdów i sierót.

KONTROLA RUCHU KOLEJOWEGO.

rażeńi na obelgi słowne, zniewagi czynne, a nawet na pobicie, jak to miało miejsce w Bochum z korespondentem „New York Herald”. A. W. — BERLIN, 21 stycznia. — Do zagłębia Ruhr przybywa coraz większa liczba inżynierów francuskich. Według pogłosek mają oni objąć kontrolę i kierownictwo ruchu kolejowego.

GROZBY

ROBOTNIKÓW NIEMIECKICH.

(PAT) — ESSEN, 21 stycznia — Niemiecki związek zawodowy górników w zagłębiu ogłosił proklamację, w której protestuje przeciwko bezprawnemu wkroczeniu wojsk francusko-belgijskich do zagłębia Ruhry, przeciwko aresztowaniu kierowników zakładów i urzędników oraz przeciwko zastrzeleniu spokojnych obywateli. Proklamacja żąda dalej natychmiastowego uwolnienia aresztowanych, usunięcia wojska z kopalni i gwarancji dla bezpieczeństwa życia i mienia spokojnej ludności. Proklamacja kończy się słowami: „O ile żądania nasze nie będą uwzględnione, wówczas nie gwarantujemy za regularną produkcję węgla, ponieważ spokojna ludność robotnicza w zagłębiu Ruhry pod żadnym pozorem nie myśli pracować pod groźbą bagnatów”.

ANGLICY RADZA LITWINOM WYCOFAĆ SIĘ DOBROWOLNIE Z KŁAJPEDY.

PAT. — LONDYN, 21 stycznia. — W związku z wysłaniem Smetany na stanowisko litewskiego przedstawiciela w Kłajpedzie donoszą, że ma on starać się o sklonienie partyzantów litewskich do powrotu do swych domów na Litwę. W dniu wczorajszym delegacja partyzantów w Kłajpedzie złożyła wizytę kapitanowi angielskiego krążownika „Calodon”. Kapitan z całym naciskiem doradził powstańcom litewskim wycofać się z Kłajpedy, zaznaczając, że wzięcie w ten sposób wzmocniłoby oni swe stanowisko podczas zbliżających się narad przybywającej do Kłajpedy komisji międzysojuszniczej. Jest nadzieja, że powstańcy litewscy zastosują się do powyższych rad.

PAT. — LONDYN, 21 stycznia. — „Daily Telegraph” wyraża opinię, iż byłoby absurdem uważać, że wypadki kłajpedzkie zostały spowodowane namową Niemiec, skoro Niemcy zerwali rokowania z Litwą i polecili przedstawicielowi niemieckiemu w Kownie zażądać zwrotu listów uwierzytelniających. Korespondent dyplomatyczny „Daily Telegraph” przedstawia wypadki kłajpedzkie jako ruch spontaniczny ze strony Litwinów. Dziennik przewiduje, że komisja międzysojusznicza utrzyma instytucję dyrektoriatu, lecz zabezpieczy Litwinom kłajpedzkim odpowiednie i proporcjonalne przedstawicielstwo.

PROTESTY MIESZKANCÓW.

PAT. — KRÓLEWIEC, 21 stycznia. Według informacji tutejszych pism z Kłajpedy, komendant Kłajpedy zażądał od burmistrza wywieszenia na magistracie flagi o barwach litewskich. Burmistrz miasta na to żądanie się nie zgodził i odpowiedział, że może ewentualnie ulec tylko przemocy. W sprawie tej toczą się obecnie rokowania z rządem Simonajtisa.

PAT. — KRÓLEWIEC, 21 stycznia. Sejmik powiatowy w Heydekrug powziął natychmiastową rezolucję: „Sejmik ulega przemocy obecnych panów sytuacji na obszarze Kłajpedy i podnosi protest przeciw pogwałceniu terytorjum Kłajpedy. Jednak w interesie ludności, sejmik wzywa urzędników do pełnienia swych czynności”.

Wobec powyższej decyzji sejmiku prowizoryczny rząd kłajpedzki zamknął sejmiki w Heydekrug, Pogegen i Kłajpedzie.

ROKOWANIA NIEMIECKO-ROSYJSKIE.

A. W. — BERLIN, 21 stycznia — Celem rozszerzenia traktatu w Rapallo i zacieśnienia stosunków niemiecko-rosyjskich, czynne są obecnie komisja dla spraw konsularnych, żegluga, ochrony prawnej, spraw celnych, handlowych, gospodarczych i komunikacji. Kierownikiem spraw, przygotowanych do rokowań, jest p. Wallroth.

Biuro Techniczno-Handlowe „Energja“

(Sp. z ogr. odp.)

Warszawa, Leszno L. 13 tel. 64-51, 240-07, 406-93.

Oddział w Łodzi, Dzielna 44, tel. 14-33.

Filje: w Wilnie, Mostowa 27, w Krakowie i Katowicach.

Generalne przedstawicielstwo na Polskę i Litwę: Akc. Tow. Austriacko-Amerykańskich fabryk wyrobów gumowych i azbestowych

„SEMPERIT“.

Akc. Tow. Zjednoczonych Gumowych Fabryk

Hamburg — Wiedeń

dawniej Menier — J. N.

Reichhoffer, Wimpassing

Posiada stale na składzie:

Obręcze do kół samochodowych ciężarowych i osobowych wszelkich wymiarów. Gumy powozowe. Wszelkie artykuły techniczne, gumowe, azbestowe i kauczukowe. Kalosze, wyroby chirurgiczne, grzebień, gumy do wycierania i t. d.

145-0

Dwie sale fabryczne

niedaleko centrum miasta — wysokość conajmniej 4 metry — poszukiwane. Oferty sub. „Litografja“ do administracji „Republiki“.

Czy znacie angielski system umysłowego wychowania, wykładany w szkole

Pellmana?

Zapewne jeszcze nie znacie go w Polsce!

Zapamiętajcie sobie dobrze:

„Pellman Schools“

Szczegóły podamy wam niezadługo w niniejszym dzienniku.

105-0

The Carter

Bobbins, Ltd.

Manchester

Anglija

Najlepsze narzędzia stalowe

Specjalność:

świdry i piły obrotowe.

104-0

Fabryka egzystuje od r. 1846.

Fabryka egzystuje od r. 1846.

Kto pragnie nawiązać korzystne stosunki handlowe

z Angliją i kolonjami

winien postarać się o to, aby transakcje jego były dokonywane

przez

UNION BANK of MANCHESTER, Ltd.

który jest członkiem grupy banków „BARCLEYS“

Biuro główne: York Steet, Manchester

140 filii bankowych.

Kapitał zakładowy i rezerwy

£. 29.000.000.

106-0

BRYLANTY,

perły, złoto, srebro, zegarki, różną biżuterję, stare zęby i dywany kupując; placę najsumienniejszą. Sklep jub. A. HERSHKORN, Ceglana 37, róg Piotrkowa.

Kupię używaną sypialnię. Zgłaszać się do administracji „Republiki“ dla Lewkowicza.

POSZUKUJĘ MIESZKANIA

w centrum miasta, składające o się z 4 ewentualnie 3 pokoi, kuchni i wygod. Cena obojętna. Oferty składać pod „mieszkanie“ w Administracji dziennika „Republika“.

232-0

Dr. L. Prybulski

Choroby skórne, włosów, weneryczne i moczopłciowe.

Leczenie światłem (lampa kwarcowa) i promieniami Roentgena.

Zawadzka № 1.

Przyjmuje od 9-1 i od 5-8. Dla pań od 4-5. 92-1

Dr. med.

I. Stupay

Specjalista chorób oczu ordynuje od 3-5 pp. ul. ZACHODNIA № 63. 62-1

Dr. med. P. LANGBARD

ZAWADZKA № 10.

Choroby skórne i weneryczne. — 9-12 i 5-8 w niedziele i święta przed południem. 213-8

Dr. med. BRAUN

POŁUDNIOWA № 23.

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych. Przyjmuje od 8-10 i pół. 1-2 i od 5-9. Panie od 4-5. 237-6

Dr. med. M. GLAZEB

PIOTRKOWSKA 92.

Choroby skórne i weneryczne. 16-1 Przyjmuje 11-1 i 5-5

Lekarz dentysta Feliks Seidengart

Zawadzka 10.

Przyjmuje 10-1 i 3-7. 99-4

Dr. Rózaner

Choroby skórne weneryczne i moczopłciowe

DZIELNA № 9. Przyjmuje od 8-10 i pół i od 4-8. 190-38

Dr. I. SILBERSTROM

Choroby skórne i weneryczne

ZIELONA № 11. Przyj. od 12-2, 3-4 i pół i 7-8 wiecz. Niedziela od 9-2 pp. 83-4

Ogłoszenia drobne:

Zagub. dokum. (za wyraz 45 mk.)

progiel Uszer zgubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 228-2

Philip Sali skradziono dowód osobisty wydany w Łodzi. 221-7

Pluskowski Henryk zgubił dowód osobisty wydany w gminie Niemysłów, pow. Turek i 28.000 mkp. 220-1

Zagubiono kartę bezterminowego uroport na imię Lewandowski Ignacy, wydaną w Łodzi, zarejestrowaną w P.K.U. w Tomaszowie 202-1

Kupicie 8 procentową pożyczkę złotą.

Za wydawnictwo „Republika“ Maurycy J. Poznański.

Redaktor Naczelny: Marjan Nusbaum-Oltaszewski.

Kierownik działu gospodarczego: Dr. Leszek Kiraden. Kierownik działu literackiego: Witold Wandurski. Kierownik działu lokalnego: Władysław Polak.

Złożono w własnej drukarni linotypowej (Piotrkowska 49); odbito w Drukarni Państwowej.

Prenumerata: w Łodzi mk. 4500 i odnośz. do domu 300 miesięcznie. — Zamiejscowa mk. 5000 miesięcznie. Zagraniczna mk. 6000 miesięcznie.

Ogłoszenia:

ZWYCZAJNE: 250 mk. za wiersz nonparelony jednosłpłowy. NADESŁANE: w tekście 750 mk., po tekście 540 mk. za wiersz nonparelony (str. 4 spłty). NEKROLOGI: 480 mk. za wiersz nonparelony (str. 4 spłty). Zareczynowe i zaślubinowe po mk. 35.000 po tekście. Ogłoszenia zamiejscowe obliczane są o 50 procent, zaś firm zagran. o 100 proc. drożej od miejscow. Za terminowy druk ogłoszeń administ. nie odpowiad.